

A נס"ך

Intro

Today we will Be"H learn מ דף מ of מסכת נזיר.
Some of the topics we will learn about include:

איסור גילוח

The Gemara discusses various aspects of the prohibition for a Nazir to shave, including:

תער

Whether the prohibition applies only to shaving with a razor or by other means as well?

כל שהוא

The minimum amount of hair for which he is liable; and

סתירה

The amount of hair shaven that causes him to forfeit

previously-counted days;

מצות תגחלת

The Gemara discusses the various places where the Torah requires one to shave, and the different aspects of this Halachah, including:

תער

Whether the obligation is specifically to shave with a razor; and

שיור

The amount of hair one can leave over and still fulfill his obligation.

Through its discussion, the Gemara also references the following important ideas:

מצורע קרבנו בדלות

A מצורע who cannot afford the typical קרבן brings עופות, birds, instead.

גילוח הזקן

The Gemara brings a מחלוקת whether shaving one's beard with any implement other than a razor is prohibited.

כל מקום שאתה מוצא עשה ולא תעשה

אם אתה יוכל לקיים את שניהם מוטב

ואם לאו יבא עשה וידחה את לא תעשה

Whenever a positive and a negative commandment come into conflict, we must first attempt to fulfill both obligations. Only if that is not possible, does the עשה override the לאו.

A

איסור גילוח

תער

כל שהוא

סתירה

מצות תגחלת

שיור

תער

מצורע קרבנו בדלות

גילוח הזקן

כל מקום שאתה מוצא עשה ולא תעשה

אם אתה יוכל לקיים את שניהם מוטב

ואם לאו יבא עשה וידחה את לא תעשה

1 בס"ד

So let's review...

The Gemara earlier quoted a ברייתא:

אין לי אלא תער
תנש מירט סיפסוף כל שהוא מנין
ת"ל לא יעבור על ראשו

A Nazir is liable for shaving his hair by any means, and explained that this is only if שרשו מעיקרו, he uproots it completely, achieving a similar effect to a razor.

The ברייתא continues

מה ת"ל תער

If so, why does the Pasuk mention specifically a razor?

לתגלחת האחרונה שיהא בתער

The word תער is indeed superfluous; and it is actually meant to teach by way of, אם אינו ענין, to require a razor for the תגלחת מצות תגלחת ends.

However,

רבי אומר אינו צריך

has an alternate source for that Halachah, without the extra word תער.

The Pasuk says

תער לא יעבור על ראשו עד מלאת הימים

He may not shave until after the תגלחת has ended. Rebbe infers from this Pasuk

אחר מלאת לא תהא תגלחת אלא בתער

During the תגלחת he may not use a razor, but afterwards he MUST use a razor for the obligatory תגלחת.

However, the Gemara assumes that רבי agrees that the Pasuk implies any manner of hair removal, and so the word תער is extra; and he therefore must say that it is meant

לעבור עליו בשני לאיון

To add another transgression for a Nazir who specifically uses a razor.

2

The Gemara now discusses the minimum amount of hair required for the various Halachos pertaining to a Nazir who shaves his hair:

אמר רב חסדא

ללקות באחת

During the תגלחת he is liable for shaving merely one hair.

לעכב בשתיים

The מצות תגלחת, after his term ends, is not fulfilled if he leaves two hairs unshaven;

לסתור אינו סותר אלא ברוב ראשו

He only forfeits his term if he shaves most of his hair.

וכעין תער adds תער, that he is only liable תער; and as חייב מלקות explains that he is only referring to the מלקות; however, one certainly forfeits days if he shaves most of his hair in any way.

The Gemara quotes a ברייתא with the dissenting opinion of

רבי שמעון:

כשם ששתי שערות מעכבות בו

כך שתי שערות סותרות בו

A Nazir forfeits days by shaving just two hairs.

1

ברייתא:

אין לי אלא "תער"

תלש מירט סיפסוף כל שהוא מנין

ת"ל

A Nazir is liable for shaving his hair by any means

לא יעבור על ראשו

But only if he uproots it completely like a razor

מה ת"ל "תער"

אתפאת פאחינונא ליבא במארי

רבי אומר אין צריך

He may not shave until after the תגלחת has ended - but...

תער

לא יעבור על ראשו עד מלאת הימים

אזכור לאיון כשני לאיון

אם תפא תפאת אלא במארי

הימים

if a Nazir uses a razor

2

The minimum amount of hair for a Nazir who shaves his hair...

אמר רב חסדא

ללקות באחת

לסתור ברוב ראשו

He only forfeits his term if he shaves most of his hair

לעכב בשתיים

תפאת מלכות

is not fulfilled if he leaves two hairs

ללקות באחת

He is liable

for shaving even just one hair

וכעין תער

מיוב תפאת

However, one certainly forfeits days if he shaves most of his hair in any way.

רבי שמעון

כשם ששתי שערות מעכבות בו

כך שתי שערות סותרות בו

A Nazir forfeits days by shaving just two hairs

3

The Gemara quotes a Mishnah regarding several obligatory shavings:
 שלשה מגלחין ותגלחתן מצוה
 There are three times the Torah requires someone to shave:
 נזיר ומצורע ולויים
 A Nazir upon completion of his term;
 A מצורע undergoing his purification process; and
 The לויים who were initiated in the מדבר;

וכולן שגילחו שלא בתער
 או ששיירו שתי שערות
 לא עשו ולא כלום
 All of these cases require a razor, and are invalidated if two hairs remain.

The Gemara explains that the Mishnah's aim is to reject the notion that
 משום עבורי שער הוא ואפילו סך נשא
 We might think that since the objective is to remove the hair, any method of doing so is acceptable, even by means of a depilatory. The Mishnah therefore informs us that a razor is required.

4

Regarding Nazir, this is learned from the Pasuk
 תער לא יעבור על ראשו
 As Rebbe explained earlier;

Regarding the לויים, the Pasuk clearly states;
 והעבירו תער על כל בשרם

However, there is no explicit Pasuk which requires a razor for the shaving of מצורע. And the Gemara points out that we cannot derive מצורע from the other two, לויים and נזיר, because,
 מה להצד השוה שבהן שכן אין קרבנו בדלות
 תאמר במצורע שקרבנו בדלות
 A poor מצורע has a leniency which we do not find by לויים and נזיר in that he can bring a less expensive Korban. Therefore, we cannot assume that their Halachos are comparable and that he also requires shaving with a razor.

3

שלשה מגלחין ותגלחתן מצוה

ולויים	ומצורע	נזיר
Who were initiated in the מדבר	Undergoing his purification process	Upon completion of his term

וכולן שגילחו שלא בתער
 או ששיירו שתי שערות
 לא עשו ולא כלום

The Mishnah's aim is to reject the notion that
 משום עבורי שער הוא
 ואפילו סך נשא

4

שכן אין קרבנו בדלות
 תאמר במצורע שקרבנו בדלות

A poor מצורע has a leniency which we do not find by לויים and נזיר

5 The Gemara concludes that the source for requiring a razor for the מצורע's shaving actually depends on a מחלוקת between רבי אליעזר and the רבנן. The Mishnah in מסכת מכות says regarding the prohibition of shaving one's beard; ואינו חייב עד שילקטנו בתער One is liable for shaving his beard only if he does so with a razor.
רבי אליעזר אומר אפילו ליקטו במלקט וברהיטני חייב One is liable for shaving his beard with any implement.

The Gemara explains that the רבנן base their Halachah on two Pesukim. One Pasuk says; ופאת זקנים לא יגלחו Forbidding shaving; While another Pasuk says; ולא תשחית את פאת זקנך Not to destroy one's beard; The תנא therefore explains איזהו גילוח שיש בו השחתה הוי אומר זה תער A razor is the only implement that effectively destroys the hair by means of shaving.

Now, we also know that a מצורע must shave ALL of his hair, as the Pasuk says והיה ביום השביעי יגלח את כל שערו את ראשו ואת זקנו וגו' The explicit instruction to shave 'זקנו' is superfluous, since the Pasuk already said יגלחו את כל שערו. The תנא derives from this that even a כהן מצורע is obligated to shave his beard, even though this is ordinarily forbidden to him by the לאו of יגלחו לא, and the עשה of קדשים יהיו.
However, according to the רבנן that shaving one's beard is only prohibited with a razor, זקנו למה לי? Why does the Torah need to tell us that a כהן מצורע shaves despite the usual איסור - why can't he fulfill his obligation with any other implement?

This דרשה therefore serves as proof that מצורע תגלחתו אינו אלא בתער A מצורע can only fulfill his obligation by shaving with a razor. And since this is generally forbidden, we need the word זקנו that he nevertheless shaves his beard.

5

ולוים	ומצורע	נויר
והעבירו		תער
תער		לא יעבור
על כל בשרם		על ראשו

↓

Mishnah in מסכת מכות
Regarding the prohibition of shaving one's beard

<p>רבי אליעזר</p> <p>אפילו ליקטו במלקט וברהיטני חייב</p> <p>With any implement</p>	<p>רבנן</p> <p>ואינו חייב עד שילקטנו בתער</p> <p>Only with a razor</p>
--	--

<p>והיה ביום השביעי יגלחו את כל שערו את ראשו ואת זקנו וגו'</p> <p>Even a כהן מצורע is obligated to shave his beard</p>	<p>איזהו גילוח שיש בו השחתה הוי אומר זה תער</p> <p>Only a razor effectively destroys the hair when shaving</p>
--	--

However, according to the רבנן that shaving one's beard is only prohibited with a razor, זקנו למה לי?

Therefore, this proves that מצורע תגלחתו אינו אלא בתער A מצורע can only fulfill his obligation by shaving with a razor.

And since this is generally forbidden we need the word "זקנו" that he nevertheless shaves his beard

6 The Gemara adds that we cannot say that the extra word 'זקנו' tells us only

דאפילו בתער לא מיחייב עליה

That it is PERMITTED for a מצורע to use a razor, but he can actually fulfill his obligation with any implement, that cannot be, because we have a principle of ריש לקיש that

כל מקום שאתה מוצא עשה ולא תעשה

אם אתה יוכל לקיים את שניהם מוטב

ואם לאו יבא עשה וידחה את לא תעשה

Whenever a positive and a negative commandment come into conflict, we must first attempt to fulfill both obligations. Only if that is not possible, does the עשה override the לאו.

Therefore, if a מצורע was not obligated to shave with a razor, it follows that it would be prohibited. Therefore, the Pasuk must be teaching us that it is mandatory to shave with a razor.

This discussion continues into the next Daf.

6 *The Gemara adds...*

We cannot say that "זקנו" tells us only that it is really permitted for a מצורע to use a razor, but he may indeed fulfill his obligation with any implement, because we have a principle of ריש לקיש

**כל מקום שאתה מוצא עשה
ולא תעשה
אם אתה יוכל לקיים את שניהם
מוטב
ואם לאו יבא עשה
וידחה את לא תעשה**